
Informatierapport Gemeenteraadsverkiezingen Laren 2026

Door informateur Annelies Valk

Laren, 5 April 2026

Geachte leden van de gemeenteraad van Laren,

Op 18 maart 2026 werden de gemeenteraadsverkiezingen voor gemeente Laren gehouden. Bij de voorlopige uitslag kwam de VVD als grootste partij naar voren, zowel als het gaat om het aantal uitgebrachte stemmen, als om zetelaantal. In het reflectie overleg met alle lijsttrekkers op 20 maart is gezamenlijk besloten dat de VVD Laren het initiatief zou nemen voor de vervolgpcedure. De heer Jan van Midden, lijsttrekker van de VVD Laren, heeft mij (Annelies Valk) daarop aangewezen als informateur. De opdracht luidde als volgt:

- Een verkennende gespreksronde voeren met alle partijen in de gemeenteraad, met daarbij de vraag hoe de samenwerking moet worden vormgegeven binnen een te vormen coalitie onder leiding van de VVD.
- De uitkomst van deze gesprekken in een verslag samen te vatten en zo spoedig mogelijk ter bespreking aan te bieden met daarbij een advies over de vervolgpcedure en verslaglegging te laten ondersteunen door de griffier.

In dit rapport zal ik mijn aanpak, de duiding van de uitslagen, de uitgangspunten voor een nieuwe periode, mijn advies en vervolgstappen toelichten.

1. Aanpak

Als informateur heb ik van dinsdag 24 maart tot en met dinsdag 31 maart gesprekken gevoerd met alle zes de fracties uit de gemeenteraad van Laren. De lijsttrekkers en hun additionele partijvertegenwoordigers namen deel aan deze sessies van een uur, die met ondersteuning van de griffier plaatsvonden in het Brinkhuis. Partijen gaven hun duiding van de verkiezingsuitslag en bespraken opties voor bredere samenwerking. Tevens heb ik een gesprek gevoerd met de burgemeester van Laren om diens visie voor het dorp en de cruciale thema's in het advies te integreren.

De verkennende gesprekken zijn in een open en constructieve sfeer gevoerd, waarbij alle partijen op een heldere en concrete wijze hun inzichten en voorkeuren hebben gedeeld. Gezien het vertrouwelijke karakter van deze gesprekken is besloten geen publiek verslag uit te brengen. Dit adviesrapport biedt daarom een samenvatting van de hoofdlijnen en de daaruit voortvloeiende conclusies.

2. Duiding van uitslag

Op 26 maart 2026 stelde het Centraal Stembureau de definitieve verkiezingsuitslag van de gemeenteraadsverkiezingen 2026 voor de gemeente Laren officieel vast. Deze uitslag luidde als volgt:

Partij	Stemmen '22	Stemmen '26	+/-	% '22	% '26	Zetels '22	Zetels '26	... +/-
VVD	1.397	1.896	+499	25,3%	33,0%	4	5	+1
Larens Behoud	1.660	1.556	-104	30,1%	27,0%	4	4	0
D66	591	657	+66	10,7%	11,4%	2	2	0
Groen Laren	673	646	-27	12,2%	11,2%	2	2	0
Liberaal Laren	796	555	-241	14,4%	9,6%	2	1	-1
CDA	396	444	+48	7,2%	7,7%	1	1	0
Totaal	5.513	5.754	+241	—	—	15	15	0

Opkomst: 60,1% (2022) → 62,6% (2026). Bron: gemeente Laren / Kiesraad (voorlopige uitslag 18 maart 2026).

De vraag welke betekenis aan een verkiezingsuitslag moet worden gegeven is doorgaans niet in een enkelvoudig antwoord te vangen. Toch komt uit de gevoerde gesprekken ten aanzien van de duiding van de verkiezingsuitslag een aantal breed gedeelde observaties naar voren;

- De VVD is de grootste partij geworden en is verantwoordelijk voor de regie in de coalitievorming.
- De landelijke partijen hebben gewonnen ten koste van de lokale partijen (in tegenstelling tot de landelijke trend).
- De uitslag wordt breed gezien als een bevestiging dat de kiezer behoefte heeft aan rust, stabiliteit en continuïteit in het bestuur.
- Er zijn verschillende opties mogelijk voor een meerderheid. De meest genoemde en besproken opties zijn;
 - VVD + Larens Behoud (twee grootste partijen) - 9 zetels
 - VVD + Larens Behoud + D66 (huidige coalitie) - 11 zetels
 - VVD + CDA + D66 (alle winnaars en landelijke partijen) - 8 zetels

3. Uitgangspunten voor de nieuwe raadsperiode

Alle fracties hebben hun bereidheid getoond om deel te nemen aan het formatieproces en staan in beginsel open voor samenwerking. De meest besproken en cruciale onderwerpen voor de nieuwe periode laten zich categoriseren in thema's rondom de *werkwijze* van het college en de raad, en *inhoudelijke* thema's. Samenvattend;

Werkwijze

Stabiel & slagvaardig: Er bestaat een breed gedeeld verlangen naar een stabiele, slagvaardige coalitie die ook stevig blijft staan in onverwachte, veeleisende situaties.

Continuïteit: De voorkeur gaat bij de meeste partijen uit naar een coalitie van twee of drie partijen, waarbij continuïteit en bestuurskracht als leidende criteria worden genoemd. Er zijn een aantal cruciale dossiers uit de afgelopen periode (zoals bijvoorbeeld wonen, het Integraal Huisvestingsplan voor de scholen) waarop doorgepakt zou moeten worden.

Dualisme: Een essentieel en algemeen gedeeld uitgangspunt is de wens voor een krachtige samenwerking tussen het college en de raad, evenals tussen de coalitie en de andere partijen. Hierbij is het cruciaal dat er ruimte is voor een constructieve en stevige oppositie.

Coalitie & raadsbrede akkoorden: De mogelijkheid van een raadsbreed akkoord over specifieke thema's wordt door diverse partijen als een interessante optie beschouwd, zij het dat er tevens sprake is van enige terughoudendheid, gebaseerd op eerdere ervaringen.

Politieke cultuur: De huidige werkwijze in de raad werd in de verkennende gesprekken als prettig, constructief en inhoudelijk volwassen ervaren. Voor de nieuwe periode streven partijen opnieuw naar openheid, wederzijds respect en een gezamenlijke focus op het belang van Laren. Benadrukt is dat deze basis behouden moet blijven en versterkt kan worden door meer ruimte voor inhoudelijke interactie tijdens de raadsperiode.

Inhoudelijk

Wonen: Alle partijen noemen dit als prioriteit, met name het bouwen in de lagere en midden prijssegmenten.

Weerbaarheid: Het collectieve vermogen van de Larense gemeenschap (inwoners, verenigingen en ondernemers) om met tegenslagen en veranderingen om te gaan en een veilige, hechte gemeenschap te blijven, vereist aandacht. Zeker gezien de sterk veranderende wereld en geopolitieke spanningen.

Financiële degelijkheid: Een gezonde financiële huishouding wordt door meerdere partijen als absolute randvoorwaarde beschouwd.

Regionale samenwerking: De positie van Laren in de regio en de BEL-samenwerking vragen aandacht, en samenwerken met de regio is essentieel.

Parkeren: Het vraagstuk rondom parkeeroplossingen, waaronder een mogelijk onderzoek voor een parkeeroplossing bij Singer, leeft bij meerdere fracties en wordt vaak 'urgent' genoemd.

Duurzaamheid: Meerdere partijen willen werk maken van een duurzame toekomst voor Laren: met oog voor klimaat, biodiversiteit, het groen, energiebewust en gezond.

Spreidingswet: De standpunten lopen uiteen, van pro-actief tot terughoudend. Dit vraagt om vroegtijdige afstemming in de formatie.

4. Advies

Op basis van de verkennende gesprekken, de duiding en de voorkeuren van alle individuele partijen adviseer ik om gesprekken voor een nieuwe coalitie op te starten tussen **VVD Laren** en **Larens Behoud**.

Deze twee grootste partijen, die samen 9 zetels en 60% van de Larense stemmen vertegenwoordigen, hebben een stevig mandaat van de kiezer en genieten een brede achterban in het dorp. De verwachting is dat er in deze samenstelling daadkrachtig aan de slag kan worden gegaan en er continuïteit is op basis van de voorgaande periode. Een bijkomend voordeel is dat deze samenstelling voldoende ruimte biedt voor een krachtige oppositie.

Om tegemoet te komen aan de wens voor raadsbreed werken en een breed draagvlak, stel ik voor dat VVD Laren en Larens Behoud werken aan een 'kern'-coalitieakkoord.

Daarnaast is mijn voorstel dat de beoogde coalitie onderzoekt of er over specifieke onderwerpen een raadsbreed akkoord bereikt kan worden. Thema's zoals wonen en weerbaarheid lijken zich hier goed voor te lenen.

Ik raad tevens aan om, als onderdeel van het formatieproces, ook het maatschappelijk middenveld en andere belanghebbenden in Laren te raadplegen. Dit is essentieel om een breed draagvlak binnen het dorp te waarborgen.

5. Proces van de vervolgfase:

1. **Formateur:** Ik stel voor om een formateur te benoemen om de volgende fase van het proces te begeleiden. Met het oog op de geadviseerde vorm van een coalitieakkoord + mogelijke raadsakkoorden, gaat de voorkeur uit naar een formateur die al enige dossierkennis bezit.
2. **Onderhandelingsteam:** Om voortvarend te werk te gaan stel ik voor onderhandelingsteam samen te stellen, bestaande uit de lijsttrekkers van de twee betrokken partijen, elk bijgestaan door een secondant.
3. **Ondersteuning:** De gemeentesecretaris wordt verzocht om de formateur en de onderhandelende partijen te ondersteunen in de volgende fase, zowel in de gesprekken tussen de partijen onderling als in de gesprekken met andere belanghebbenden.
4. **Rol van de oppositie:**
 - Op basis van verkennende gesprekken en de behoefte aan vroegtijdige, gestructureerde raadsbetrokkenheid, adviseer ik deze fase zo in te richten dat alle partijen tijdig inhoudelijke aandachtspunten kunnen inbrengen die op breed draagvlak binnen de raad kunnen rekenen.
 - Voorgesteld wordt een inhoudelijke, openbare bijeenkomst voor de gehele raad te organiseren, waarin alle partijen met elkaar van gedachten wisselen over wat de belangrijkste onderwerpen zijn waarover eventueel raadsbrede overeenstemming tussen partijen in de raad bestaat.
 - Ik adviseer tot slot dat de coalitiepartijen bij de presentatie van hun akkoord toelichten hoe de inbreng van de oppositie in het coalitieakkoord is verwerkt.

Tot slot

Met de aanbieding van dit verslag beschouw ik mijn opdracht als uitgevoerd. Ik sta tot uw beschikking om het debat, waarvoor dit verslag dient, bij te wonen en ben bereid de raadsleden dan van de nodige toelichting op mijn verslag te voorzien.

Ik heb het als voorrecht beschouwd om een bijdrage te mogen leveren aan deze verkenning. Laren is een uniek dorp. Zoals Anton Mauve ooit al zei: "Het is aandoenlijk mooi hier". Ik heb er het volste vertrouwen in dat deze raad het unieke karakter van Laren zal koesteren én het dorp klaar zal stomen voor de toekomst.

Ik spreek mijn dank uit aan al mijn gesprekspartners voor hun openhartigheid en de constructieve sfeer in de verkennende gesprekken. Tevens dank ik de heer Jan van Midden voor het in mij gestelde vertrouwen voor deze opdracht. Tot slot een bijzonder dankwoord aan mevrouw Antoinette Kroon die mij in haar rol als griffier uitstekend heeft bijgestaan bij het vervullen van deze rol.

Met vriendelijke groet,

Annelies Valk
